

УДК 811.111

Ковда А. – ст. гр. 342

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ

Науковий керівник: Бондаренко Н.Ю.

Розвиток цивілізації супроводжується появою численних термінів у різних галузях науки та техніки. Оскільки переважну частину лінгвістичного фонду складає фахова лексика, то цілком природно, що лінгвісти надають особливого значення дослідженню структурно-семантичних особливостей терміна.

Мова як система має достатньо законів та засобів утворення нових понять, які з'являються у спеціальній лексиці та потребують номінації. Одним із поширених засобів номінації фахових термінів є використання багатозначних загальномовних слів у спеціальній науковій сфері. Вживання загальномовних слів у різних галузях науки базується на тих самих законах та механізмах «утворення» різних змістів їх вживання.

У лінгвістичних працях з даної проблеми наголошується, що термін - це лексико-номінативна одиниця мови, що співвідноситься з поняттям спеціальної професійної сфери. А.С. Герд виділяє три точки зору на цю проблему [1, 48]: по-перше, терміни мають те лексичне значення, яке і означають; по-друге терміни мають лексичне значення, яке є тим самим поняттям; по-третє, терміни збігаються з поняттям і не мають лексичного значення. Зрештою, всі вони мають право на існування, оскільки, говорячи про семантичну структуру слова-терміна, ми говоримо про структуру його (терміна), внутрішню форму.

Слід зазначити, що ця проблема інтерпретується в термінологічних дослідженнях по-різному. Описуючи семантичну структуру багатозначного слова-терміна, важливо віднайти у ній те спільне, інваріантне, на чому будуть генеровані зв'язки у середині структури.

Шляхом узагальнення слово-термін, що підлягає лінгвістичному аналізу, об'єднується хоча б однією спільною лексичною парадигматичною семою. У зв'язку з цим цілком виправданим у термінознавстві є метод розчленування терміна на складові семантичні компоненти з метою моделювання його семантики.

Наприклад, багатозначний термін *derivation* - «деривація» використовується не лише в системі номінацій лінгвістики, але й у термінологічних системах таких галузей, як геологія, військова справа, об'єднаних сукупністю смислових зв'язків. Аналіз дефініцій терміна «деривація» у різних терміносистемах дозволяє кваліфікувати такі лексичні одиниці, які мають різний набір релевантних компонентів сем, об'єднаних спільною лексичною парадигматичною семою - інваріантом.

Аналогічно, термін *adaptation* — «адаптація» в біології та медицині означає «приспосовування будови і функції організмів до умов існування»; у методиці викладання - «скорочення та спрощення друкованого тексту, пристосування його до малопідготовлених читачів»; у лексикології - «розширення сфери вживання мовної одиниці». Усі ці «різні» змісти терміна *adaptation* є фактично актуалізацією спільного семантичного компонента інваріанта, який забезпечує розуміння численних вживань одного і того самого терміна-слова.

Отже, у результаті кореляції даного лексикологічного терміна з термінами інших галузей знання в їх семантичній структурі семантичний інваріант «приспосовування до чогось» об'єднує різні спеціальні поняття.

Література

1. Герд А. С. Язык науки и техники как объект лингвистического изучения // Филологические науки. — 1986. — № 2. — С. 48-56.